

frivilligt, og derved er den bleven højnet. Det har haft et praktisk Resultat, thi selv om man ogsaa er begyndt med Odin og Thor, er man dog endt med Smør og Flæsk. Jeg siger det ikke til Forklejnelse, thi det er en Stordaad, Bondestanden har gjort, at den er kommen ud over den økonomiske Misère ved at omdanne Raaprodukterne til Smør og Flæsk. Jeg siger, at den Trang, der var til Kundskaber her, og som har givet sig til Kende ved, at de unge ere strømmede til Folkehøjskolerne, har vist et Resultat for Samfundet, og i Stedet for vil man nu substituere saadanne tvungne Fagprøver som disse, der ikke vise noget. Som det ærede 3dje Medlem for 9de Kreds (Bjerrø) selv sagde, er det jo kun et Minimum, man forlanger. Hvis man, som det ærede 1ste Medlem for 9de Kreds (Stilling) sagde i Gaar, vilde forlange Mesterprøver, ved hvilke der virkelig var Tale om Dygtighed til at være Mester, saa kunde jeg forstaa det. Men han sagde jo selv i samme Aandedræt: Nej, det tør jeg ikke forlange, det tør jeg ikke en Gang foreslaa. Det, der forlanges, er blot, at en Lærling, der har endt sin Skoletid, skal aflægge en Eksamen, og ved at gøre det til en tvungen Betingelse for, at han til sin Tid kan komme i selvstændig Virksomhed, tror man, at man højner Standen. Men det er en Illusion, som vi skulle bort fra, og som vi kunne gøre megen Skade ved. Hele den Tankegang er jeg principmæssig Modstander af.

Stilling: Jeg skal blot til det ærede Medlem bemærke, at jeg ikke skal hebrejde det ærede Medlem, som ikke er Haandværker og ikke er industridrivende, at han ikke forstaa, at der ligger noget til Grund for Forslaget om de tvungne Fagprøver. Vi andre forstaa det og tro det, det ærede Medlem forstaa det ikke og tror det ikke, og det er der ikke noget at sige til, men hvad det ærede Medlem skylder Bevis for, er, at saadanne Fagprøver kunne gøre betydelig Skade. Det er ikke bevist. Vi tro det modsatte, vi tro, at det vil gøre Gavn, og derfor have vi arbejdet derfor. Det er en Byrde, vi lægge paa os, sely uden at skade nogen, navnlig uden at skade Samfundet; tværtimod, vi tro, det vil være til Gavn for Samfundet.

Indenrigsministeren (Bardenfleth): Det er kun en ganske kort Bemærkning til det ærede 6te Medlem for 1ste Kreds (Oct.

Hansen). Jeg tilstaa, at det overraskede mig, naar han udtalte, at han af mine Ytringer i Gaar havde faaet ud, at jeg ikke var nogen Ven af de tvungne Fagprøver. Hvis det ærede Medlem vilde gennemlæse mine Udtalelser, tror jeg, det ærede Medlem vil komme til det modsatte Resultat. Jeg tror netop, at jeg stærkt fremhævede, at naar der saavel i den foreliggende Kommissionsbetænkning som i Udtalelser her i Salen er anført saa gode Grunde for Indførelsen af de tvungne Fagprøver, og naar hertil kommer, hvad der er alle vitteligt, at der i Haandværkerstanden næres indtrængende Ønsker om saadanne tvungne Fagprøver, saa vilde det være meget betænkeligt at udelade dette af Forslaget, og jeg har ikke udtalt, at det vilde gøre nogen Skade at gaa til Indførelsen deraf. Det ærede Medlem udtalte dernæst, at han vilde have fundet det fortjenstfuldt af Ministeren, om Ministeren paa egen Haand havde strøget alt det, der vedrørte de tvungne Fagprøver, af Lovforslaget, og at det vilde have været den rette Vej at gaa. Jeg tror ikke noget saadant vilde være blevet paaskønnet af den høje Rigsdag. Jeg tror, at naar der foreligger et saadant Arbejde som en Kommissionsbetænkning, udarbejdet af sagkyndige og fremragende Folk paa dette Omraade, skal en Regering være meget varsom med paa egen Haand at stryge Bestemmelser, der vedrøre Hovedpunkter i hele denne Materie. Det har ogsaa stadig været Regeringens Praksis hidtil paa saadanne Omraader, hvor det har haft Kommissionsarbejder liggende til Grund for sine Forslag, og jeg tror derfor, jeg har fulgt mine Forgængeres Spor ved, naar der ikke foreligger nogen Udtalelse fra nogen af Rigsdagens Afdelinger, at holde mig til Kommissionsbetænkningens Forslag.

Da ikke flere begærede Ordet, sluttedes Forhandlingen.

Sagens Overgang til 2den Behandling vedtoges uden Afstemning.

Koch: Jeg tillader mig at foreslaa Lovforslaget henvist til et Udvalg paa 15 Medlemmer.

Uden Forhandling og Afstemning vedtoges dette Forslag.